

A photograph of an industrial facility, likely a steel mill, featuring a large, glowing orange-red molten metal bath within a complex metal structure. The scene is dimly lit, with some overhead lights visible. The image is partially obscured by a large, light-colored geometric shape in the bottom right corner.

2025

Basindustrins betydelse för välståndet

Inledning och sammanfattning

I den här rapporten belyser Industriarbetsgivarna vilken betydelse basindustrin har för Sveriges välbefinnande. Hur betydelsefull en bransch eller industri är för ett land beror bland annat på hur många som sysselsätts samt hur stort förädlingsvärde och exportvärde som skapas. Ett högt förädlingsvärde bidrar till ett lands välbefinnande via inkomster, vilket utgör grunden för en väl fungerande välfärd. Betydelsen av höga exportvärden är att dessa kan betala för importen av varor och tjänster.

Industrins regionala betydelse och bidrag till en balanserad utveckling är också av vikt. De inkomster som genereras lokalt kan bland annat användas till att finansiera regionernas välfärd såsom exempelvis personal inom den offentliga sektorn. Möjligheten att bidra till en mer hållbar utveckling är också central i och med den gröna omställning som pågår i världen med ökad efterfrågan på klimatsmarta produkter. Utifrån dessa aspekter är det tydligt att basindustrin sammantaget har stor betydelse för Sverige.

Under 2022 **sysselsatte** basindustrin cirka **200 000** personer, vilket motsvarade **3,7 procent** av det totala antalet sysselsatta i hela ekonomin och **24 procent** av industrins totala sysselsättning. Av dessa var omkring **65 700** direkt sysselsatta och **134 300** indirekt sysselsatta, enligt SCB:s input/output-statistik. De direkt sysselsatta är de som arbetar i det sista steget i förädlingskedjan med att producera basindustrins slutprodukter medan de indirekt sysselsatta är de personer som möjliggör slutproduktionen genom att leverera insatsvaror och insattstjänster. De indirekt sysselsatta är alltså underleverantörer till de företag inom basindustrin som står för slutproduktionen.

Varje jobb inom basindustrin skapar nästan två ytterligare jobb bland underleverantörer. Den så kallade **sysselsättningsmultiplikatorn** uppgick under 2022 till **3,1**, vilket jämfört med många andra sektorer är en hög siffra. Underleverantörerna återfinns bland annat inom de branscher som levererar råvaror och insatsvaror till basindustrin, men även inom tjänstesektorn. Faktum är att nästan 50 000 personer inom tjänstesektorn sysselsattes av basindustrin 2022, vilket är cirka 35 procent av basindustrins underleverantörer. En anledning till att många av underleverantörerna jobbar inom tjänstesektorn är att företagsstrukturerna inom industrin har förändrats under lång tid. Tjänster som tidigare funnits in-house hos de företag som tillverkar slutprodukterna, köps numera in från både externa och koncerninterna företag i allt större utsträckning. De indirekta jobben är därför viktiga att ta hänsyn till för att få en korrekt uppfattning om hur många personer som sysselsätts av basindustrin.

Det **förädlingsvärde** som direkt och indirekt skapades till följd av slutlig efterfrågan på basindustrins produkter, uppgick under 2022 till cirka **254 miljarder** kronor. Detta motsvarade **4,9 procent** av Sveriges totala förädlingsvärde och **24 procent** av industrins totala förädlingsvärde. För varje krona direkt förädlingsvärde inom basindustrin skapades ytterligare 1,1 kronor indirekt när underleverantörerna levererade insatsvaror och insattstjänster till de företag som stod för slutproduktionen. Därmed uppgick **förädlingsvärdesmultiplikatorn** till **2,1**.

Företagen inom basindustrin har även en viktig roll som underleverantör åt andra branscher. Totalt arbetade över 39 000 personer under 2022 med att producera insatsvaror till bland annat byggindustrin och övriga branscher inom den varuproducerande sektorn.

Basindustrin **exporterar** majoriteten av det som produceras. Hela 90 procent av det förädlingsvärde som skapas direkt och indirekt till följd av slutlig efterfrågan på basindustrins produkter går på export. Under 2024 exporterade basindustrin varor till ett genomsnittligt bruttovärde på drygt **385 miljarder** kronor i årstakt. Basindustrins exportandel har under de senaste åren fallit och motsvarade ungefär **19 procent** av Sveriges

totala varuexport 2024. Cirka 54 procent av basindustrins export går till EU-27 där Tyskland är det största mottagarlandet.¹

Enligt I/O-statistiken exporterade basindustrin under 2022 produkter till ett totalt förädlingsvärde på cirka 233 miljarder kronor (se Tabell 4). Detta motsvarade drygt **25 procent** av varuproducenternas totala exporterade förädlingsvärde och 14 procent av Sveriges totala export.

Basindustrin har en central roll i arbetet med att bidra till en mer hållbar utveckling och redan idag är många företag inom basindustrins branscher världsledande vad gäller att tillverka produkter med så lågt klimat- och miljöavtryck som möjligt. I norra Sverige genomförs dessutom historiskt stora satsningar på fossilfri industri och dessa förväntas skapa många nya jobb.

Basindustrins verksamheter är spridda runt om i Sverige och är på så vis av stor **regional betydelse**. I Gävleborg och Norrbotten stod basindustrin för över 11 procent av den totala sysselsättningen under 2022. I Norrbotten utgjorde dessutom basindustrins totala förädlingsvärde cirka 21 procent av länets bruttoregionalprodukt (BRP) och motsvarande andel för Gävleborg uppgick till hela 14,5 procent. För riket som helhet stod basindustrins sysselsatta för drygt fyra procent av skatteintäkterna från arbetsinkomst under 2022. Detta motsvarar nästan 55 000 tjänster inom offentlig sektor. Utöver de 200 000 direkt och indirekt sysselsatta skulle alltså ytterligare 55 000 personer kunna sysselsättas av de skatteintäkter som basindustrin genererade.

Basindustrin har byggt Sveriges välstånd under lång tid

Sverige har en lång historia av malmbrytning, metallframställning och skogsindustri. Järnmalmerna från Bergslagen och kopparn från Falu gruva var viktiga inkomstkällor redan under medeltiden och har tillsammans med malmfälten i Västerbotten och Norrbotten haft stor betydelse för Sveriges välstånd. Under delar av 1600-talet svarade Sverige för två tredjedelar av världens kopparproduktion och på 1700-talet kom järnet att utgöra hela 75 procent av den totala svenska exporten vilket genererade stora statliga inkomster i form av skatter. Från 1700-talet började Sverige även leverera timmer för export i större skala och under 1800-talet infördes ett systematiskt skogsbruk i Bergslagen samtidigt som Norrlands skogstillgångar började användas. Under denna period blev även pappersmassa från träråvara ett viktigt tekniskt genombrott.

Under 1900-talet expanderade sågverken och papperstillverkningen ökade kraftigt i takt med att specialiserade maskiner började användas i skogsbruket. Den svenska stål- och metallindustrin genomgick även stora förändringar under andra halvan av 1900-talet och över tid har företagen riktat in produktionen på mer avancerade produkter. Andelen legerade stål har ständigt ökat och företagen är idag specialiserade inom olika områden där de tillverkar högt förädlade produkter som huvudsakligen exporteras. Sverige är idag EU:s ledande gruvnation och en av världens största exportörer av skogsbaserade produkter. Under 2023 stod Sverige för 93 procent av EU:s gruvproduktion av järnmalm och även vad gäller andra mineraler såsom koppar, zink och silver hör Sverige till de stora producenterna i EU². Sverige är dessutom en av världens fem största exportörer sammantaget av massa, papper och sågade trävaror³.

¹ Se rapport om basindustrins export av Industriarbetsgivarna [Den svenska basindustrins export](#).

² Se [Bergverksstatistik 2023 - SGU](#).

³ Se [Statistik från Skogsindustrierna](#).

Basindustrins branscher

Basindustrin är i denna rapport definierad utifrån standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI) som används för att klassificera företag och arbetsställen efter vilken verksamhet de bedriver. SNI är indelat i de fyra nivåerna: avdelning, huvudgrupp, grupp och undergrupp. Statistiken som redovisas i denna rapport finns i de flesta fall bara att tillgå på nivån huvudgrupp och därför har vi valt att definiera basindustrin till att omfatta branscherna: B05-09 gruvindustrin, C16 trävaruindustrin, C17 massa- och pappersindustrin, C23 jord- och stenvaruindustrin, samt C24 stål- och metallindustrin (se appendix för ytterligare information).

Många sysselsätts av basindustrin

För att kunna bedöma basindustrins betydelse för det svenska välståndet är det viktigt att veta hur många som faktiskt sysselsätts av basindustrin på ett eller annat sätt. Det kan låta enkelt att sätta en siffra på hur många som arbetar inom industrin men faktum är att Statistiska centralbyrån (SCB) använder sig av flera olika undersökningar som mäter antalet anställda och sysselsatta på olika sätt.

Enligt den årliga totalundersökningen **Företagens ekonomi (FEK)**, som huvudsakligen bygger på medelantalet anställda från företagens officiella årsredovisningar var drygt **103 700** personer anställda inom basindustrins alla bolag år 2022.

En annan nytilkommen källa till antalet anställda är **befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)** som bygger på data från arbetsgivardeklarationer på individnivå som samlats in via Skatteverket. Enligt BAS var något fler personer sysselsatta inom basindustrin under 2022 och 2023, cirka **114 900** respektive 109 600 personer sysselsatta.

Nationalräkenskaperna (NR) baseras numera på BAS och innehåller uppgifter över medelantalet sysselsatta i ekonomins olika branscher. Enligt NR-statistiken var i genomsnitt cirka **119 100** och 112 500 personer sysselsatta inom basindustrin under 2022 respektive 2024.

En skillnad mellan FEK och BAS samt NR är hur de beräknar de anställda och sysselsatta. I FEK summeras anställningar till heltidsanställda, vilket inte är fallet i BAS och NR. I FEK räknas exempelvis två personer som arbetar 50 procent vardera som en anställd medan i NR räknas de som två anställda.

En skillnad mellan BAS och NR är att NR bland annat inkluderar även egenföretagare utöver enbart anställda och därmed inkluderas fler sysselsatta. Ytterligare en skillnad är att BAS bygger på data för den arbetsföra befolkningen i åldern 15–74 år medan NR utgår ifrån åldern 15–89. I FEK sker ingen åldersavgränsning.

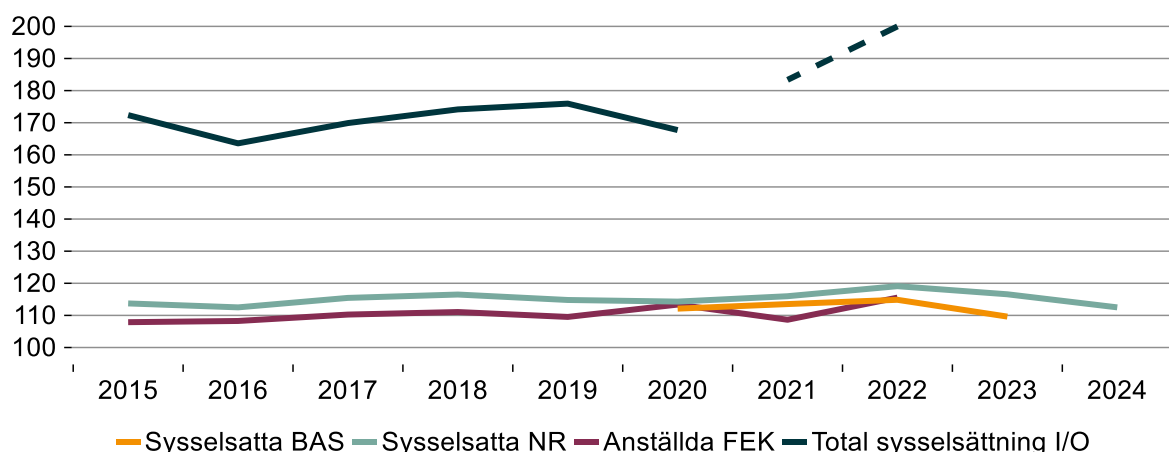
Traditionella statistikällor som de som nämns ovan riskerar dock att ge en missvisande bild av industrins storlek då en betydande mängd sysselsättning skapas hos underleverantörer. Denna del har ökat över tid. Många underleverantörjobb återfinns i tjänstesektorn. En anledning till att många av industrins underleverantörer jobbar inom de tjänsteproducerande branscherna är att företagsstrukturerna inom industrin har förändrats under lång tid. Tjänster som tidigare funnits in-house hos de företag som tillverkar slutprodukterna, köps numera in från både externa och koncerninterna företag i allt större utsträckning. Därmed är de indirekta jobben hos underleverantörerna viktiga att ta med för att få en korrekt uppfattning om hur många personer basindustrin sysselsätter samt hur många nya jobb som skapas.

SCB:s så kallade input/output-statistik (I/O) är framtagen just för att fånga det värde och den sysselsättning som skapas i hela värdekedjan. Denna data finns i dagsläget fram till 2022. Till skillnad från tidigare nämnda källor anger I/O-statistiken hur stor sysselsättning som är kopplad till den slutliga efterfrågan på produkter från ekonomins olika branscher genom att räkna samman alla som sysselsätts i hela förädlingskedjan fram till slutproduktionen. I/O-statistiken innehåller uppgifter om totalt antal sysselsatta utifrån begreppen direkt sysselsatta och indirekt sysselsatta. De direkt sysselsatta är de personer som arbetar med den faktiska slutproduktionen av en branschs produkter, det vill säga det sista steget i förädlingskedjan. De indirekt

sysselsatta är de personer som möjliggör slutproduktionen genom att leverera insatsvaror och insatsjänster till de företag i branschen som tillverkar slutprodukterna. De indirekt sysselsatta är alltså underleverantörer till dessa företag och kan sysselsättas av såväl externa som koncerninterna företag, så som exempelvis bemanningsföretag eller av huvudkontoret.

I Figur 1 nedan visas utvecklingen av sysselsättningen över tid enligt olika mått och källor. En utmaning med att analysera förändringar mellan år är att beräkningsmetoderna förändrats. I/O-statistiken från 2015 till 2020 är beräknad på NR-data baserat på AKU (heldragen linje) medan I/O-statistiken för 2021 och 2022 är beräknad utifrån NR-data baserat på BAS (streckad linje). Hoppet 2020 till 2021 mellan äldre I/O-data och ny beror sannolikt till störst del på byte av statistik-källa. NR-serien som visas i Figur 1 är däremot för hela perioden baserad på BAS.

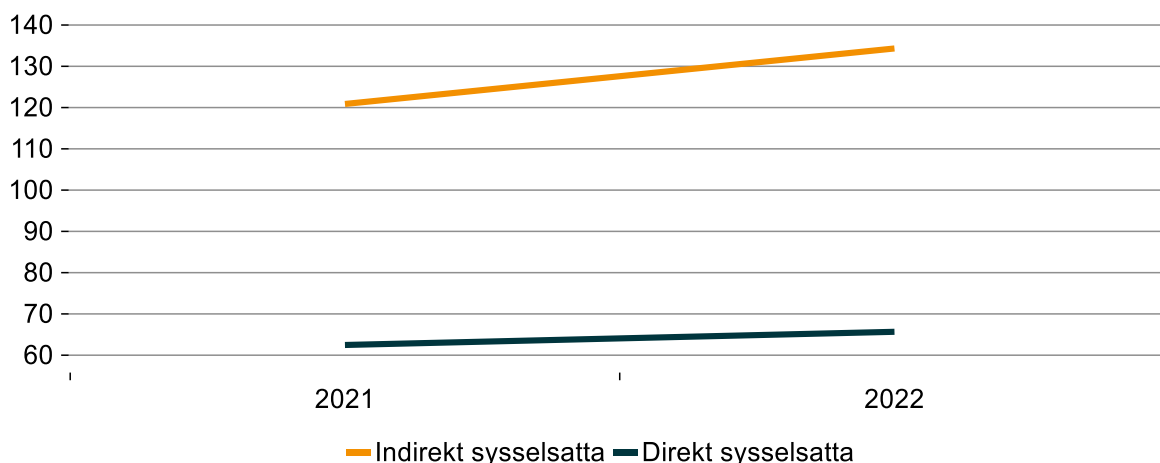
Figur 1. Anställda och sysselsatta inom basindustrin, tusental personer

Källa: SCB och Macrobond

Antalet totalt sysselsatta till följd av slutlig efterfrågan på basindustrins produkter uppgick till cirka 200 000 personer år 2022, vilket var betydligt fler än antalet sysselsatta enligt NR (se Figur 1). Av dessa var cirka 65 700 direkt sysselsatta i det sista steget av förädlingskedjan med den faktiska slutproduktionen av basindustrins produkter. De indirekt sysselsatta uppgick till omkring 134 300 personer. Där ingår bland annat underleverantörer av råvaror och utrustning till maskiner samt försäljnings- och underhållstjänster. De indirekt sysselsatta arbetar till stor del inom andra branscher än basindustrin.

Figur 2. Basindustrins direkta och indirekta sysselsättning, tusental personer

Källa: SCB och Macrobond

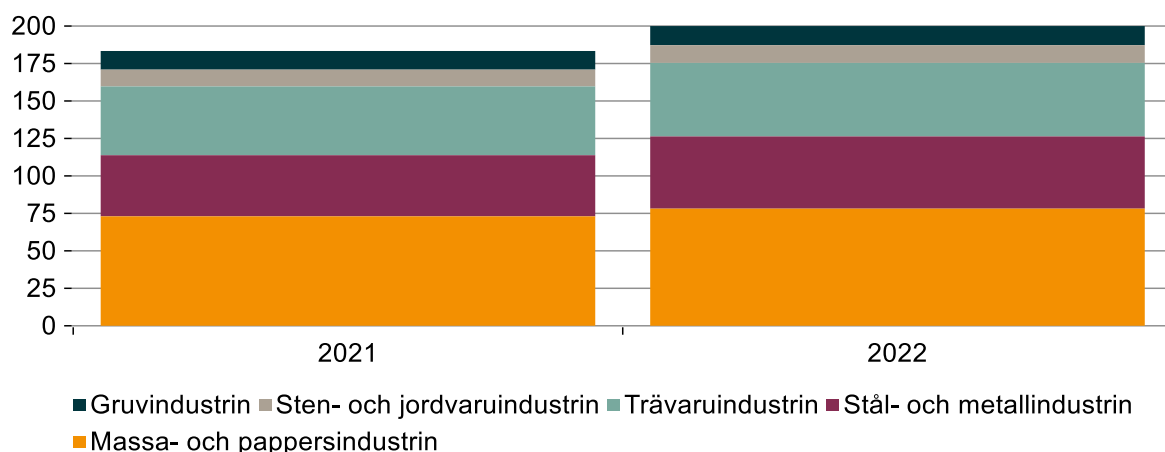
Antalet totalt sysselsatta enligt I/O har en nära koppling till antalet sysselsatta enligt NR. I/O-statistiken omfattar de direkt sysselsatta samt de personer som sysselsätts indirekt som underleverantörer till företagen som tillverkar basindustrins slutprodukter. NR-statistiken omfattar de direkt sysselsatta samt de personer som jobbar inom basindustrin som underleverantörer åt andra branscher samt företag inom den egna branschen. I NR-statistiken ingår därmed inte den indirekta sysselsättningen som den slutliga efterfrågan på basindustrins produkter skapar bland underleverantörerna. Att basindustrins totala sysselsättning är högre enligt I/O-statistiken än sysselsättningen enligt NR-statistiken, innebär alltså att fler personer sysselsätts som underleverantörer till basindustrin jämfört med det antal personer som sysselsätts inom basindustrin som underleverantörer åt andra inhemska branscher (se Tabell 1).

Tabell 1. Antalet sysselsatta enligt I/O och NR år 2022

	I/O	NR
Antal personer som sysselsätts som underleverantörer till basindustrin (indirekt sysselsatta)	134 317	
Antal direkt sysselsatta inom basindustrin, enligt I/O	65 670	65 670
Antal personer inom basindustrin som sysselsätts som underleverantörer åt andra branscher samt företag inom den egna branschen, enligt I/O		53 430
Summa sysselsatta	199 987	119 100

Av basindustrins branscher sysselsätter massa- och pappersindustrin flest personer (se Figur 3). År 2022 uppgick den totala sysselsättningen inom massa- och pappersindustrin till drygt 78 200 personer. Näst största branschen i termer av total sysselsättning är trävaruindustrin som sysselsatte omkring 49 100 personer under 2022, följt av stål- och metallindustrin 48 200 personer. Inom jord- och stenvaruindustrin samt gruvindustrin sysselsattes totalt nästan 11 800 respektive 10 700 personer under 2022 (se Tabell A1 och A3 i appendix för ytterligare information).

Figur 3. Basindustrins totala sysselsättning, tusental personer, I/O-data

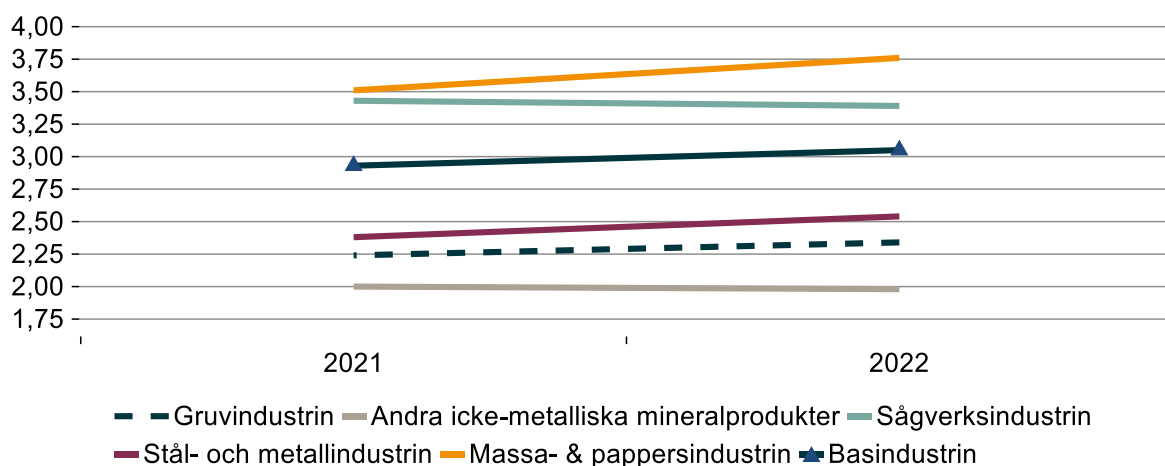

Källa: SCB och Macrobond

Hög sysselsättningsmultiplikator inom basindustrin

När det kommer till hur mycket sysselsättning som skapas i andra företag och branscher kopplade till en viss branschs slutproduktion, är sysselsättningsmultiplikatorn ett centralt begrepp. Sysselsättningsmultiplikatorn utgörs av kvoten mellan totalt sysselsatta och direkt sysselsatta. Denna uppgick under 2022 till cirka 3 för basindustrin sammantaget vilket är en hög siffra jämfört med många andra sektorer. Detta innebär att för varje direkt sysselsatt inom basindustrin, skapas indirekt cirka 2 jobb som syftar till att leverera insatsvaror och insatstjänster till det företag som står för slutproduktionen. Varje jobb inom basindustrin skapar alltså nästan två ytterligare jobb inom andra branscher och inom den egna branschen. Den höga multiplikatorn kan delvis vara ett resultat av att basindustrin har en stor del avknoppade verksamheter och företag och att många därmed sysselsätts inom andra branscher trots att de tillhör samma koncern som den verksamhet som står för slutproduktionen. Inom hela industrin uppgick sysselsättningsmultiplikatorn under 2022 till cirka 2 och motsvarande siffra för samtliga varuproducerande branscher var också 2.

Figur 4. Sysselsättningsmultiplikatorer

Källa: SCB och Macrobond

Förhållandet mellan antalet direkt sysselsatta och indirekt sysselsatta varierar mellan basindustrins branscher och således varierar även multiplikatorerna. Massa- och pappersindustrin har den högsta sysselsättningsmultiplikatorn medan jord- och stenvaruindustrin har den lägsta multiplikatorn. Detta innebär att massa- och pappersindustrin är den bransch inom basindustrin som genererar flest jobb bland underleverantörer för varje direkt sysselsatt. Faktum är att sysselsättningsmultiplikatorn för massa- och pappersindustrin, 3,75, är den högsta inom hela näringslivet 2022.

I vilka branscher jobbar underleverantörerna?

I vilka branscher jobbar då basindustrins underleverantörer? Eller med andra ord – i vilka branscher skapas den indirekta sysselsättningen?

Underleverantörerna återfinns bland annat inom de varuproducerande branscherna⁴ hos de företag som producerar råvaror och insatsvaror till basindustrin. Under 2022 sysselsatte basindustrin närmare 57 000 personer indirekt inom den varuproducerande sektorn. En stor del av dessa indirekt sysselsatta arbetar inom industrins övriga branscher med att exempelvis tillverka de maskiner och den utrustning som basindustrins företag efterfrågar. Utöver det efterfrågas också el, gas, värme och kyla men även avloppsrening, avfallshantering och sanering samt med att utföra olika byggaktiviteter vid företagens anläggningar. Vissa av dessa indirekt sysselsatta jobbar dock inom basindustrins egna branscher som underleverantörer till andra delar av basindustrin. Under 2022 arbetade exempelvis 2 100 personer inom sågverksindustrin med att leverera insatsvaror till massa- och pappersbruken och drygt 1 900 personer inom gruvindustrin sysselsattes som underleverantörer till stål- och metallindustrin. Därmed är basindustrins företag i många fall tätt sammanlänkade genom de värdekedjor som löper genom flera branscher.

Största underleverantören till basindustrin i termer av sysselsättning utgörs av skogsbruket där närmare 33 000 personer sysselsattes indirekt under 2022 (se Tabell 2). Att skogsbruket är en viktig underleverantör till basindustrin följer av att den svenska skogsindustrin är en av världens största exportörer av skogsbaserade produkter och råvaran är huvudsakligen inhemsk. Den goda tillgången till skog som under lång tid har förädlats av sågverken och företagen inom massa- och pappersindustrin har skapat många arbetstillfällen inom skogsbruket.

Tabell 2. Största underleverantörerna till basindustrin inom övriga branscher år 2022

Bransch SNI	Antal indirekt sysselsatta	Indirekt förädlingsvärde, löpande priser, miljarder SEK
A01-F43 Varuproducerande branscher	57 444	41,9
H49-N80T82 + S95-96 Tjänstesektorn	47 690	49,1
A02 Skogsbruket	33 031	11,2
H49-53 Transport och magasinering	20 981	21,0
F Byggverksamhet	8 597	7,6
G46 Parti- och provisionshandel	7 238	10,0
N80-82 Företagstjänster och fastighetsservice	5 822	3,0
Totalt inom övriga branscher	120 115	106,2

⁴ Med varuproducerande branscher avses SNI 01–43.

En stor del av de personer som sysselsätts som underleverantörer till basindustrin återfinns inom tjänstesektorn⁵. Faktum är att cirka 47 000 personer inom tjänsteproducerande företag sysselsattes av basindustrin under 2022. Detta motsvarar ungefär 35 procent av den indirekta sysselsättning som basindustrin ger upphov till. Bland annat sysselsattes närmare 21 000 personer indirekt inom branscherna för transport och magasinering med att möjliggöra de godstransporter som basindustrins företag är beroende av. Inom bygg sysselsattes indirekt närmare cirka 8 600 personer. Behovet av industriell utrustning och maskiner skapade ytterligare cirka 7 200 jobb inom partihandeln. Ytterligare cirka 5 800 personer arbetade inom de branscher som erbjuder företags- och fastighetsservice. Där ingår allt från rengöring av industrimaskiner till övriga företagstjänster så som fakturering och bokföring.

Vilka är basindustrin underleverantörer till?

I/O-statistikens uppgifter över totalt antal sysselsatta anger hur många personer som är kopplade till den slutliga efterfrågan på basindustrins produkter genom att räkna samman alla som sysselsätts i hela förädlingskedjan fram till slutproduktionen. Utöver den sysselsättning som är kopplad till den slutliga efterfrågan på basindustrins produkter, arbetar tusentals personer inom basindustrin som underleverantörer till andra inhemska branscher som i sin tur förädlar insatsvarorna till färdiga slutprodukter som sedan exporteras eller säljs på den inhemska marknaden. Totalt arbetade över 39 200 personer inom basindustrin med att producera insatsvaror till andra branscher under 2022.

Byggindustrin är den bransch som sysselsätter flest personer inom basindustrin. Under 2022 arbetade närmare 14 700 personer inom basindustrin med att producera de insatsvaror som efterfrågas av byggindustrin i form av bland annat stål, metaller, byggnadsvirke och cement. Basindustrin är även en viktig underleverantör till övriga branscher inom tillverkningsindustrin. Drygt 4 700 personer sysselsattes under 2022 indirekt av de inhemska industriföretag som tillverkar metallvaror, motorfordon och övriga maskiner. Genom att bland annat ta tillvara på restenergier i produktionsprocesserna är basindustrin dessutom en viktig underleverantör till branschen för försörjning av el, gas, värme och kyla. Stål- och metallframställning innehåller många moment av värmning och kylning och restenergierna används antingen internt eller förs ut på det lokala fjärrvärmenätet. Inom skogsindustrin producerar företagen själva ungefär 50 procent av elbehovet i form av mottrycks-, vatten- samt vindkraft och levererar dessutom överskottet av bioenergi till övriga samhället. Totalt gav försörjningen av el, gas, värme och kyla upphov till cirka 2 600 jobb inom basindustrin under 2022.

Tabell 3. Branscher som basindustrin främst är underleverantörer till år 2022

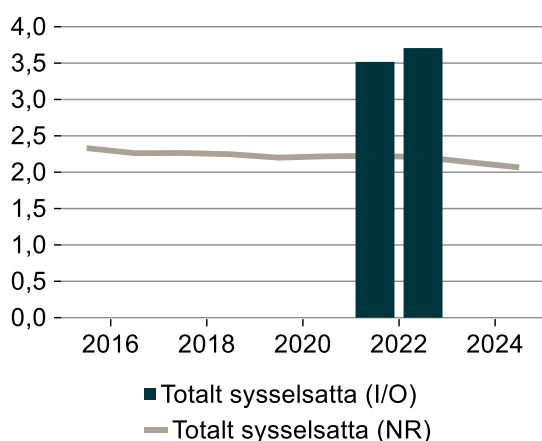
Bransch SNI	Antal sysselsatta	Indirekt förädlingsvärde, löpande priser, miljarder SEK
F Byggverksamhet	14 734	20,2
D35 Försörjning av el, gas, värme och kyla	2 561	3,4
C29 Tillverkning av motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar	1 829	3,0
C28 Tillverkning av övriga maskiner	1 593	2,6
C25 Tillverkning av metallvaror	1 282	2,1
Totalt åt övriga branscher	39 171	58,0

⁵ Med tjänstesektorn avses SNI 49–82+95–96.

Viss minskad sysselsättning över tid

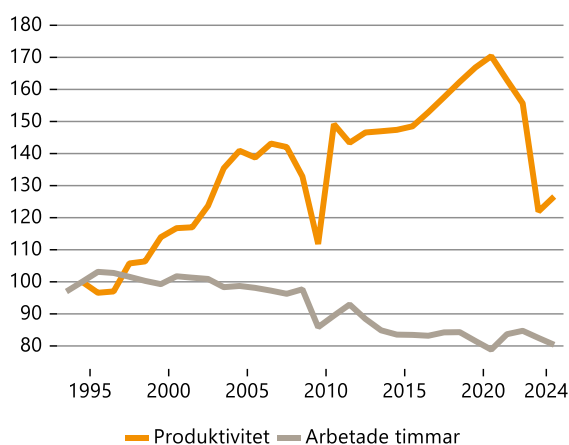
Sett över tid har basindustrins sysselsättning som andel av hela ekonomin legat relativt konstant sedan 2015. Enligt NR-statistiken uppgick andelen till 2,3 procent år 2015 och 2,1 procent 2024. Enligt I/O-statistiken uppgick andelen till 3,7 procent 2022, en viss ökning sedan 2021 (se Figur 5).

Figur 5. Sysselsatta inom basindustrin som andel av hela ekonomin, procent

Källa: SCB och Macrobond

Figur 6. Arbetade timmar i basindustrin, index 1994=100

Källa: SCB och Macrobond

I ett längre perspektiv har antalet arbetade timmar inom basindustrin minskat gradvis (se Figur 6). Utvecklingen är inte en följd av minskad produktion utan följer av en ökad automatisering inom basindustrin. En av drivkrafterna bakom detta är arbetsmiljöfrågor. För att minska olycksriskerna och minimera farliga moment har automatisering prioriterats, vilket i sin tur har effektiviserat produktionen. Från mitten av nittioalet fram tills åren precis före finanskrisen växte produktiviteten med i genomsnitt 2,8 procent per år. Produktiviteten föll sedan drastiskt under krisen 2008 och 2009. Nedgången förklaras av den svaga konjunkturen och alltså inte av strukturella faktorer, och efter krisen ökade också produktiviteten snabbt till den tidigare nivån. Tillväxten i produktiviteten växlade dock ner, i genomsnitt växte produktiviteten med 1,4 procent per år mellan 2010–2024. Som Figur 6 illustrerar minskade produktiviteten även kraftigt 2023 i spåren av stigande kostnader och räntor. Under perioden 2015 till 2024 uppgick den genomsnittliga årliga produktivitetstillväxten till drygt -1,2 procent. Under dessa år minskade både förädlingsvärdet i fasta priser enligt NR och antalet arbetade timmar (mer om förädlingsvärdet nedan).

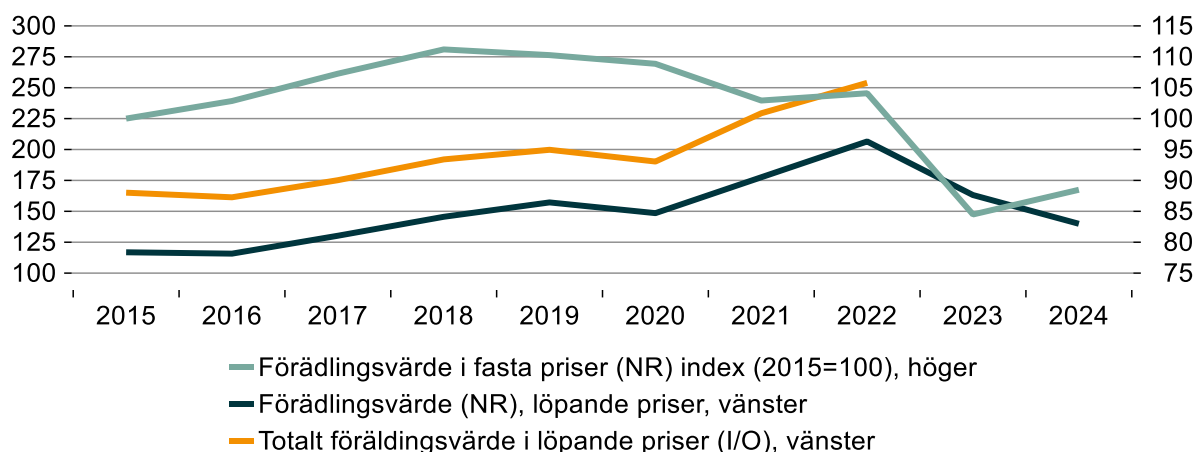
Basindustrin skapar stora värden

På samma sätt som för sysselsättningen möjliggör I/O-statistiken en analys av hur stort förädlingsvärde som skapas direkt och indirekt inom basindustrin. Direkt förädlingsvärde utgörs av värdet på slutprodukterna som skapas av de direkt sysselsatta. Indirekt förädlingsvärde är värdet av de insatsvaror och insats tjänster som skapas tidigare i förädlingskedjan och som möjliggör slutproduktionen av basindustrins produkter. Det totala förädlingsvärdet är alltså värdet av basindustrins slutprodukter samt det värde som skapas indirekt i andra branscher och företag inom den egna branschen då de levererar insatsvaror och insats tjänster till de företag som står för slutproduktionen.

Basindustrins totala förädlingsvärde i löpande priser uppgick enligt I/O-statistiken till omkring 254 miljarder kronor år 2022, som jämförelse uppgick förädlingsvärdet enligt NR till cirka 206 miljarder kronor år 2022 och cirka 140 miljarder kronor år 2024 (se Figur 7). Det direkta förädlingsvärde som skapades till följd av slutlig

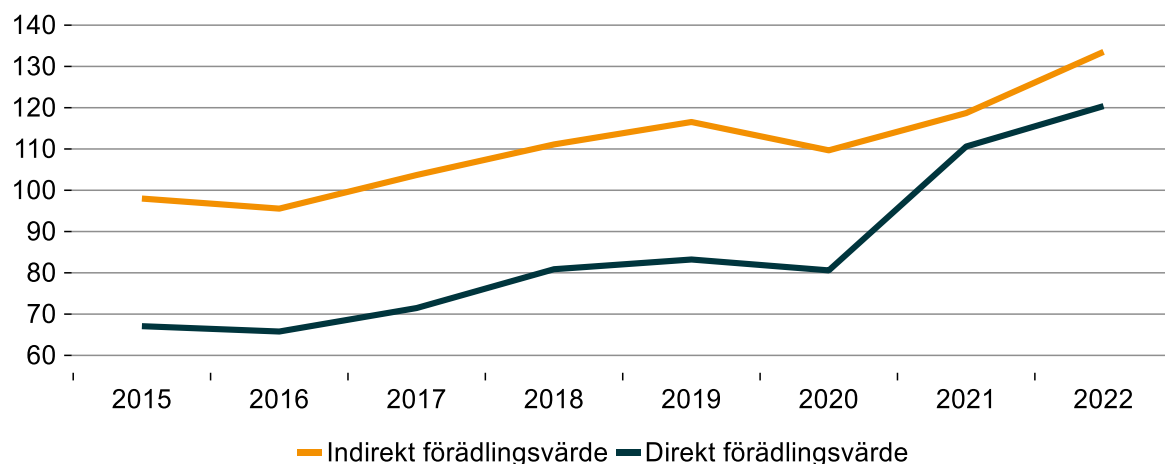
efterfrågan på basindustrins produkter uppgick till omkring 120 miljarder kronor medan det indirekta förädlingsvärdet var 134 miljarder kronor (se Figur 8).

Figur 7. Basindustrins förädlingsvärde, miljarder SEK

Källa: SCB och Macrobond

Figur 8. Basindustrins direkta och indirekta förädlingsvärde, löpande priser, miljarder SEK

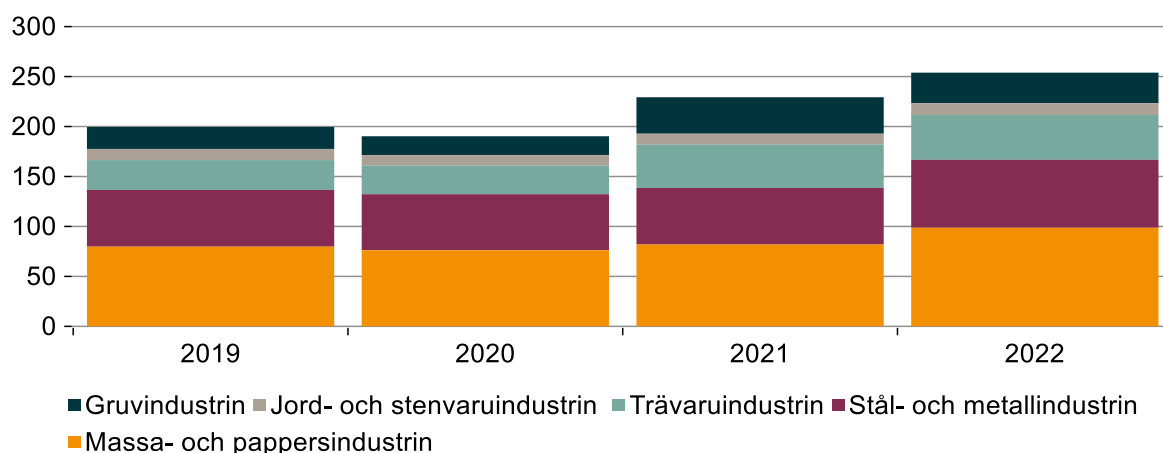
Källa: SCB och Macrobond

Det totala förädlingsvärdet har enligt I/O-statistiken ökat tydligt sedan 2015 (se Figur 7). Både det direkta och indirekta förädlingsvärdet har stigit (se Figur 7). NR-data visar också på ett stigande förädlingsvärde fram till 2022. För NR-data redovisas förädlingsvärdet både i löpande och fasta priser. Utifrån dessa data framgår att det främst är högre priser på basindustrins produkter som medfört att det totala förädlingsvärdet stigit sedan 2015 (se Figur 7). I spåren av stigande inflation, kostnader och räntor föll sedan förädlingsvärdet tillbaka kraftigt under framför allt 2023 men även 2024, både i löpande och fasta priser.

Bland basindustrins branscher är massa- och pappersindustrin den bransch som årligen genererar störst förädlingsvärde. År 2022 uppgick det totala förädlingsvärdet inom massa- och pappersindustrin till cirka 99 miljarder kronor enligt I/O-statistiken (se Figur 9). Näst största branschen är stål- och metallindustrin vars totala förädlingsvärde uppgick till cirka 68 miljarder kronor under 2022, följt av trävaruindustrin med 45 miljarder

kronor i totalt förädlingsvärde. Inom gruvindustrin samt jord- och stenvaruindustrin uppgick det totala förädlingsvärdet till 31 respektive 12 miljarder kronor under 2022 (se Tabell A2 och A4 i appendix för ytterligare information).

Figur 9. Basindustrins totala förädlingsvärde, löpande priser, miljarder SEK

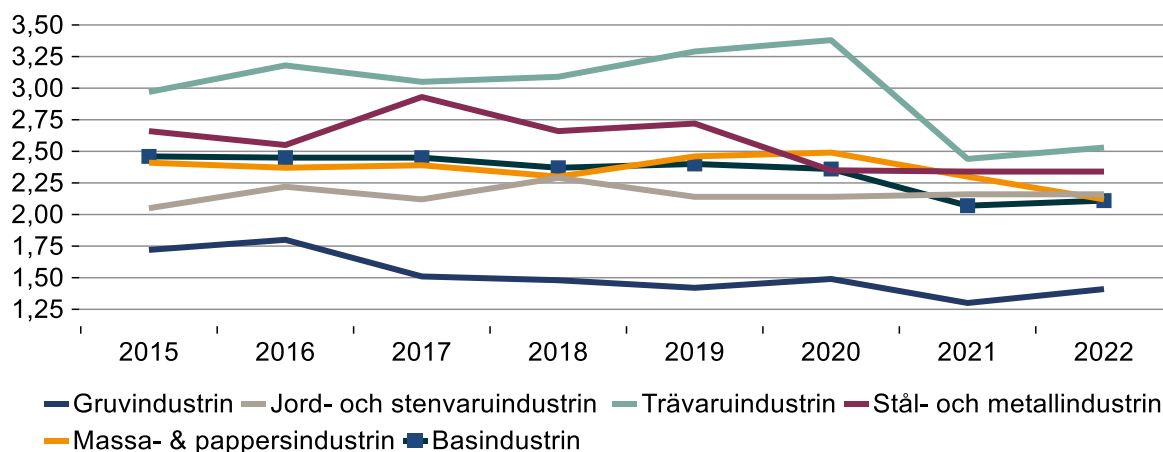

Källa: SCB och Macrobond

Hög förädlingsvärdesmultiplikator inom basindustrin

På samma sätt som för sysselsättningsmultiplikatorn, anger förädlingsvärdets multiplikator hur mycket förädlingsvärde som skapas totalt i förädlingskedjan för varje krona direkt förädlingsvärde. Förädlingsvärdesmultiplikatorn utgörs av kvoten mellan totalt förädlingsvärde och direkt förädlingsvärde. Denna uppgick under 2022 till cirka 2 för basindustrin sammantaget (se Figur 10). Detta innebär att för varje krona direkt förädlingsvärde inom basindustrin skapas ytterligare cirka 1 krona indirekt när underleverantörerna levererar insatsvaror och insatstjänster till de företag som står för slutproduktionen. Inom hela industrin och bland samtliga varuproducerande branscher uppgick förädlingsvärdesmultiplikatorn under motsvarande år till cirka 1,7.

Figur 10. Förädlingsvärdesmultiplikatorer

Källa: SCB och Macrobond

Trävaruindustrin är den bransch inom basindustrin som har högst förädlingsvärdesmultiplikator följt av stål- och metallindustrin. Under 2022 uppgick dessa branschers multiplikatorer till 2,5 respektive 2,3. Att exempelvis stål- och metallindustrin har högre förädlingsvärdesmultiplikator jämfört med gruvindustrin, beror delvis på att stål- och metallindustrin befinner sig längre ner i förädlingskedjan. Därmed fångas en del av gruvindustrins produktion upp i stål- och metallindustrins totala förädlingsvärde när exempelvis stålföretag tillverkar färdiga slutprodukter av de insatsvaror som gruvindustrin levererar. Under 2022 levererade gruvindustrin insatsvaror till ett värde av nästan 7,6 miljarder till stål- och metallindustrin.

Överlag skapas störst indirekt förädlingsvärde inom de branscher som också sysselsätter flest underleverantörer till basindustrin. Under 2022 levererade exempelvis skogsbruket insatsvaror till ett förädlingsvärde på 11 miljarder kronor och motsvarande indirekta förädlingsvärde inom transportsektorn uppgick till över 21 miljarder kronor (se Tabell 2). Utöver de branscher som listas i Tabell 2 skapas även stora värden inom exempelvis branscherna för återvinning och sanering. Under 2022 uppgick det indirekta förädlingsvärdet till drygt 3,7 miljarder kronor. Att branscherna för återvinning och sanering är en viktig underleverantör i termer av förädlingsvärde förklaras bland annat av att stål- och metallindustrin återvinner en stor del av metallerna genom att använda återvunnet insamlingsskrot i tillverkningen. I Sverige utgör den skrotbaserade tillverkningen, som är betydligt mindre energikrävande än den malmbaserade, ungefär en tredjedel av råstålsproduktionen. Dessutom är insamlingen och återvinningen av papper och avfall inom den svenska skogsindustrin hög.

Basindustrin levererar även stora värden till andra branscher

Utöver det förädlingsvärde som fångas upp av I/O-statistiken och som uppstår till följd av slutlig efterfrågan på basindustrins produkter, levererar även företagen inom basindustrin stora värden till andra branscher. Under 2022 producerade basindustrins företag insatsprodukter till byggindustrin till ett förädlingsvärde på 20 miljarder kronor (se Tabell 3). Basindustrin levererade ett sammanlagt förädlingsvärde på cirka 15 miljarder kronor till övriga branscher inom tillverkningsindustrin. Av detta utgjorde leveranser från stål- och metallindustrin till teknikindustrin omkring 2,7 miljarder kronor. Totalt sett skapades 58 miljarder kronor i förädlingsvärde inom basindustrin under 2022 till följd av att andra inhemska branscher efterfrågade insatsvaror från basindustrin.

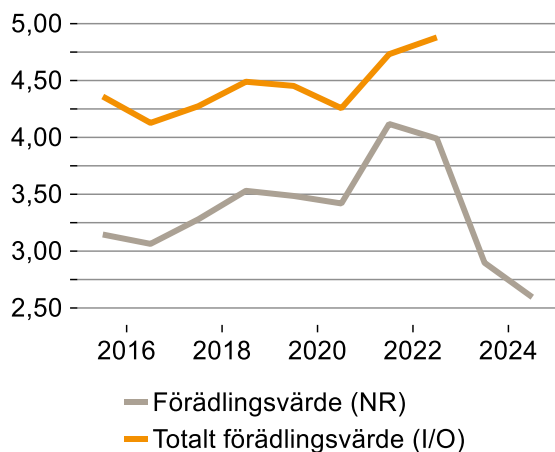
Högt värdeskapande per sysselsatt

Basindustrins andel av ekonomins totala förädlingsvärde ökade mellan 2015 och 2022. Under 2022 uppgick basindustrins andel av ekonomins totala förädlingsvärde till 4,9 procent enligt I/O-statistiken. Detta är drygt en procentenhet högre än motsvarande andel enligt NR-statistiken (se Figur 11). Detta belyser återigen vikten av att ta hänsyn till de värden som skapas indirekt i förädlingskedjorna för att ge en korrekt uppfattning om basindustrins storlek samt betydelse.

Enligt NR statistiken minskade andelen sedan kraftigt 2023 och andelen låg 2024 lägre än 2015. Utvecklingen visar att stigande räntor med mera slog hårdare på basindustrin än andra delar av ekonomin.

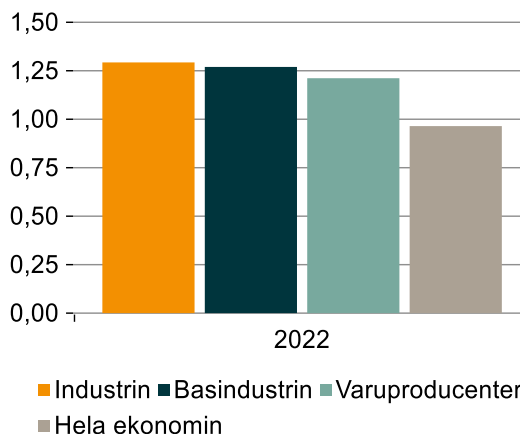
Ett annat intressant mått är hur stort förädlingsvärde som skapas per person i olika industrier. Basindustrins företag tillhör de branscher som genererar högst totalt förädlingsvärde per sysselsatt. Under 2022 skapade i genomsnitt varje person som sysselsattes av basindustrin ett förädlingsvärde på cirka 1,27 miljoner kronor. Detta var i paritet med hela industrin sammantaget samt högre än genomsnittet för hela den svenska ekonomin (se Figur 12).

Figur 11. Basindustrins förädlingsvärde som andel av hela ekonomin, löpande priser, procent

Källa: SCB och Macrobond

Figur 12. Totalt förädlingsvärde per sysselsatt år 2022, löpande priser, miljoner SEK

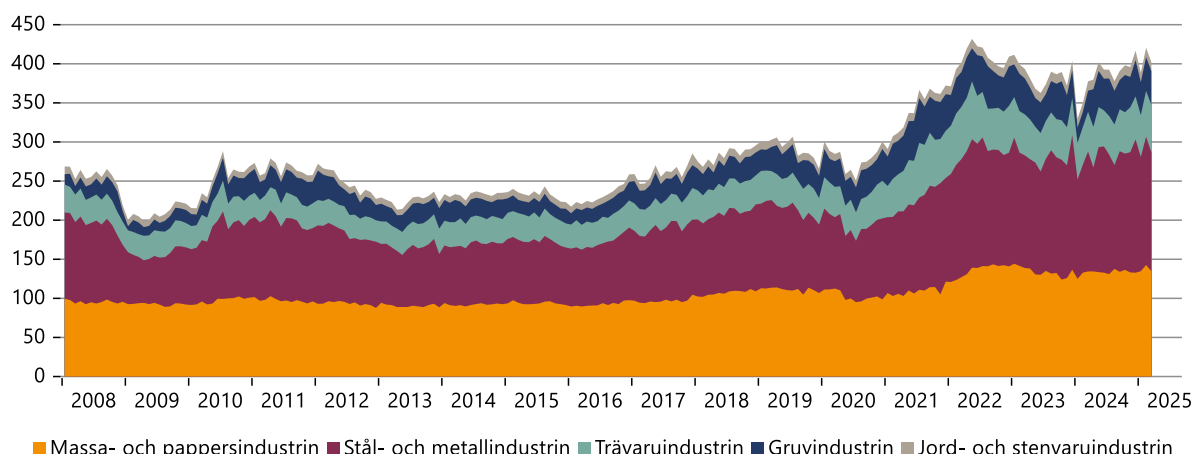

Källa: SCB och Macrobond

Basindustrins export stor

Företagen inom basindustrin är mycket exportberoende eftersom en stor del av det som produceras säljs på den globala marknaden. Under 2022 exporterade basindustrin varor till ett bruttovärde⁶ på cirka 406 miljarder kronor enligt SCB:s handelsdata. Under 2024 minskade basindustrins exportvärde, till 386 miljarder kronor. Global lågkonjunktur, hög inflation och stigande räntor kan ses som de främsta orsakerna till att basindustrins export minskade 2024. I genomsnitt uppgår exportvärdet hittills i år till cirka 400 miljarder kronor i årstakt (se Figur 13). Basindustrins bruttoexport har under de senaste åren motsvarat ungefär 20 procent av Sveriges totala varuexport.

Figur 13. Basindustrins bruttoexport, löpande priser, miljarder SEK, säsongrensad årstakt⁷

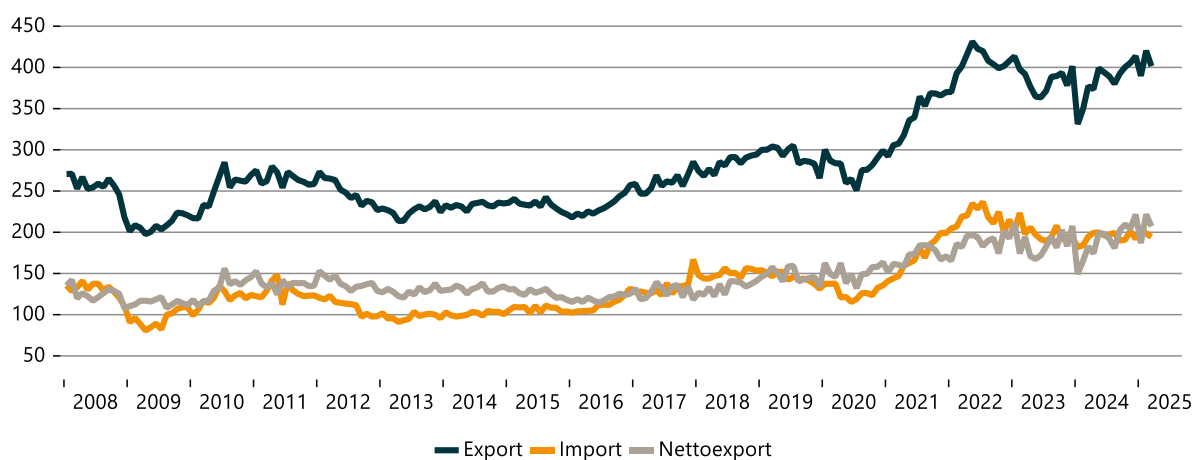
Källa: SCB och Macrobond

⁶ Till skillnad från förädlingsvärdet, utgörs bruttovärdet av slutprodukternas värde utan att räkna bort värdet av insatsvarorna.

⁷ Data i Figur 13 och 14 är säsongrensad i Macrobond med X-13ARIMA-SEATS.

Majoriteten av basindustrins export går till EU-27 där Tyskland är det största mottagarlandet. Under 2024 stod EU-27 för cirka 54 procent av basindustrins samlade exportvärde och motsvarande andel för Tyskland uppgick till 15 procent. USA och Kina stod för 5,4 respektive 4,3 procent vardera (se Figur 16).⁸ Nettoexporten, där alla importerade varor dras av från exporten, uppgick under 2024 till 191 miljarder kronor. Basindustrins starka nettoexport är en följd av att Sverige har god tillgång till de råvaror i form av bland annat järnmalm, bas- och ädelmetaller samt skog, som används för att tillverka basindustrins produkter.

Figur 14. Basindustrins nettoexport, löpande priser, miljarder SEK, säsongrensad årstakt

Källa: SCB och Macrobond

Även I/O-statistiken innefattar uppgifter om exporten. Till skillnad från SCB:s handelsdata, som visar exportens totala bruttovärde, anger I/O-statistiken det totala förädlingsvärdet av de slutprodukter som exporteras. Dessutom anges direkt och indirekt export på motsvarande sätt som för sysselsättningen, det vill säga värdet av den slutproduktion som exporteras samt det värde som skapas indirekt hos underleverantörerna då de levererar insatsvaror och tjänster till företagen som exporterar slutprodukterna.

Enligt I/O-statistiken exporterade basindustrin under 2022 produkter till ett totalt förädlingsvärde på cirka 233 miljarder kronor (se Tabell 4). Detta motsvarade drygt 25 procent av varuproducenternas totala exporterade förädlingsvärde och 14 procent av Sveriges totala export. Basindustrins direkta export uppgick till 111 miljarder kronor medan den indirekta exporten var värd cirka 122 miljarder kronor. Detta innebär att drygt hälften av förädlingsvärdet av de slutprodukter som basindustrin exporterar skapas bland underleverantörerna i förädlingskedjan.

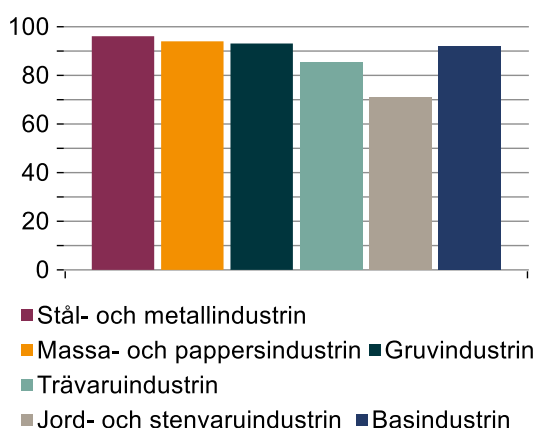
Tabell 4. Basindustrins export år 2024 bruttoexport och 2022 I/O, löpande priser

	Miljarder SEK	Andel av Sveriges totala varuexport, procent	Andel av Sveriges totala export
Bruttoexport	385	18,6	
Nettoexport	191		
Totalt exporterat förädlingsvärde (I/O)	233	25	14,4

⁸ Se rapport om basindustrins export av Industriarbetsgivarna [Den svenska basindustrins export](#).

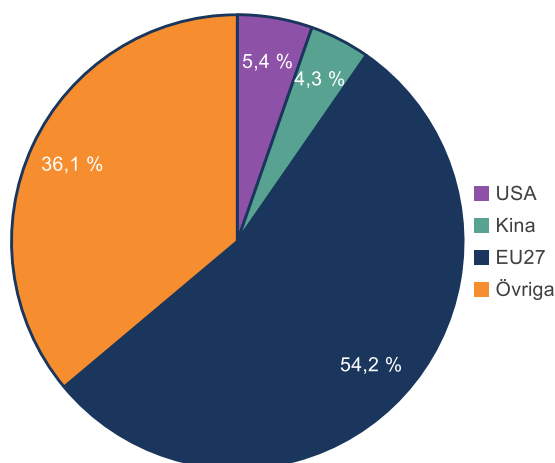
Ungefär 90 procent av det totala förädlingsvärde som skapas av industrins produkter går på export. Stål- och metallindustrin var under 2022 den bransch som exporterade störst andel av slutproduktionen, omkring 96 procent, medan motsvarande andel för jord- och stenvaruindustrin uppgick till 71 procent (se Figur 15).

Figur 15. Andelen totalt förädlingsvärde som exporterades år 2022, procent

Källa: SCB och Macrobond

Figur 16. Andel av basindustrins bruttoexportvärde år 2024, procent

Källa: SCB och Macrobond

Att exportandelarna är så pass höga för basindustrin, följer delvis av I/O-statistikens uppbyggnad. I/O-statistiken fångar endast upp det förädlingsvärde som uppstår till följd av slutlig efterfrågan på basindustrins produkter och därmed ingår inte det förädlingsvärde som skapas när basindustrins företag levererar insatsvaror till andra inhemska branscher. När basindustrin däremot exporterar produkter som i sin tur används som insatsvaror i andra länders produktion, ingår dessa värden i den slutliga efterfrågan. Eftersom basindustrins företag ofta befinner sig tidigt i förädlingskedjorna, är det endast en liten del av produktionen som säljs direkt till inhemska slutkunder. Därmed blir den slutliga inhemska efterfrågan på basindustrins produkter låg samtidigt som den slutliga efterfrågan från utlandet blir hög. På så sätt blir även basindustrins exportandelar höga.

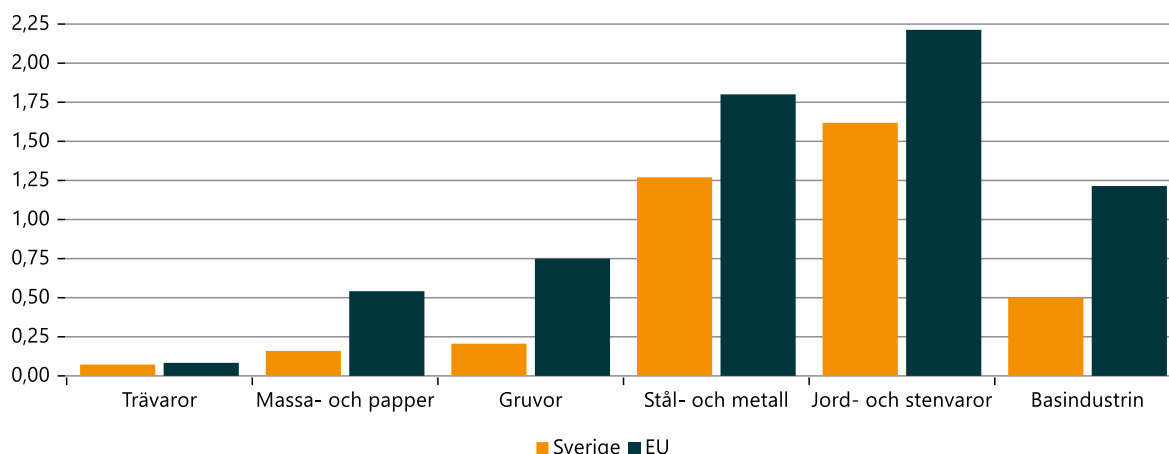
Basindustrin viktig i den gröna omställningen

Basindustrin har en central roll i arbetet med att bidra till en mer hållbar utveckling. Redan idag är många företag inom basindustrins branscher världsledande vad gäller att tillverka produkter med så lågt klimat- och miljöavtryck som möjligt. Inom både skogsindustrin och gruvindustrin har utsläppen till vatten och luft minskat successivt under de senaste decennierna till följd av ett effektivt miljöarbete. I Sverige återvinns dessutom över 66 procent av alla metallförpackningar och den skrotbaserade tillverkningen, som är betydligt mindre energikrävande än den malmbaserade tillverkningen, utgör ungefär en tredjedel av råstålsproduktionen.

Genom att jämföra utsläppen per producerat förädlingsvärde i Sverige och i EU, är det tydligt att svensk basindustri redan idag ligger i framkant vad gäller att producera med så lågt klimatavtryck som möjligt (se Figur 17). Under 2022 var EU:s utsläpp per producerat förädlingsvärde för basindustrin drygt 2,4 gånger så hög som i Sverige, enligt statistik från Eurostat⁹.

⁹ Uttryckt som summan av respektive bransch utsläpp av CO2-ekvivalenter dividerat med branschernas samlade förädlingsvärde.

Figur 17. Basindustrins utsläpp av kilo CO2-ekvivalenter per förädlingsvärde i EUR år 2022

Källa: Eurostat och Macrobond

Miljardinvesteringar genomförs samtidigt för att ytterligare minska industrins klimatpåverkan. Järn- och stålindustrin står fortfarande för störst andel av industrins totala koldioxidutsläpp i Sverige och utgör därmed en viktig del i den gröna omställningen. Sedan 2016 sker ett samarbete mellan SSAB, LKAB och Vattenfall under projektnamnet HYBRIT för att nå en fossilfri järn- och stålframställning. I början av 2021 presenterade dessutom uppstickaren H2 Green Steel, senare Stegra AB, sina planer på fossilfri ståltillverkning utanför Boden. Dessa två projekt är en del av en historiskt stor satsning på fossilfri industri i norra Norrland. Utmaningarna är många men om dessa projekt rors iland kan många nya jobb komma att skapas.

På sikt borde ett ökat fokus på klimat och hållbarhet i både Sverige och globalt innebära stora möjligheter för industrin. Produkter från exempelvis skogen samt metaller och andra byggmaterial är en viktig del i att minska koldioxidutsläppen. Sveriges utsläpp utgör endast 0,1 procent av de globala utsläppen och vårt största bidrag till klimatutmaningarna är därför att få fortsätta utveckla hållbara processer och ta marknadsandelar från konkurrenter som inte har tillräckligt klimatfokus, alternativt driva dessa mot en mer hållbar produktion.¹⁰

Basindustrin viktig ur ett regionalt perspektiv

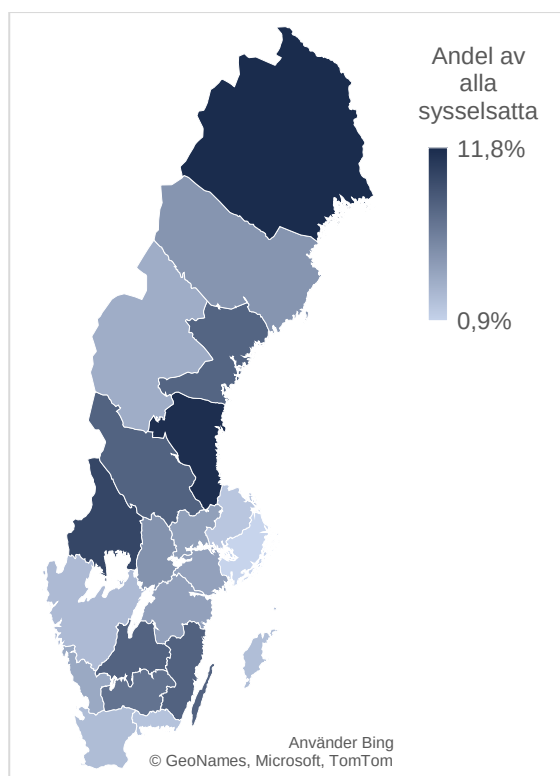
På många orter runt om i landet är basindustrins företag stora arbetsgivare och är därför viktiga ur ett regionalt perspektiv. Företagen skapar sysselsättning, vilket genererar skatteintäkter som i sin tur används till att bland annat finansiera offentliga tjänster inom kommuner och regioner. För att på regional nivå kunna analysera hur många personer som sysselsätts av basindustrin och hur stora skatteintäkter dessa sysselsatta inbringar, har vi gjort antagandet att multiplikatorerna som finns redovisade på riksnivå är samma på lokal nivå. Genom detta antagande är det möjligt att beräkna hur stor total sysselsättning varje anställd inom basindustrin genererar i olika län runt om i Sverige, med hjälp av statistik på lokal verksamhetsnivå från totalundersökningen Företagens ekonomi (FEK). På motsvarande sätt är det även möjligt att beräkna hur stora förädlingsvärden basindustrin skapar direkt och indirekt i landets olika län.

Den regionala analysen visar att basindustrin stod för över 11 procent av den totala sysselsättningen i Gävleborg och Norrbotten under 2022 (se Figur 18 och Tabell 5). I Gävleborg utgjorde dessutom basindustrins totala förädlingsvärde cirka 15 procent av länets bruttoregionalprodukt (BRP). Motsvarande andel för Norrbotten var hela 21,1 procent (se Figur 19 och Tabell 5). Norrbotten är även det län där den största andelen av basindustrins totala förädlingsvärde skapas trots att fler personer i absoluta termer sysselsätts i ett antal

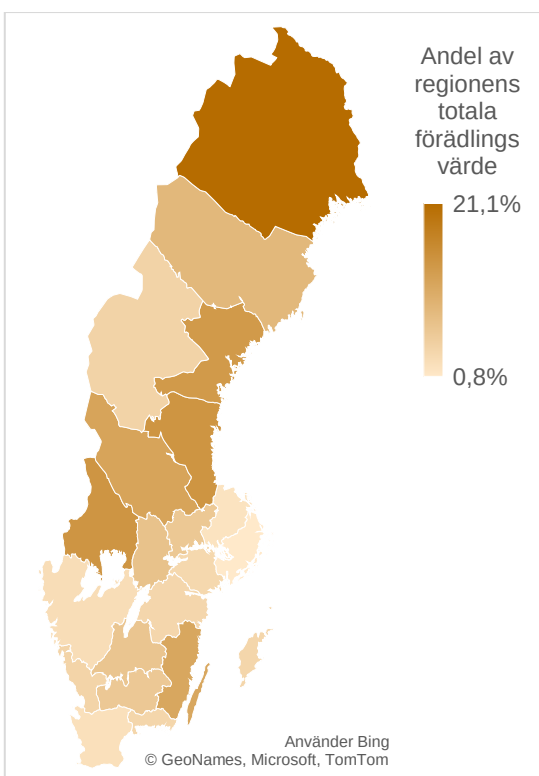
¹⁰ Se vidare [Ny rapport om industrins utsläpp](#)

andra län. Fem av landets tretton gruvor är belägna i Norrbotten och dessa har tillsammans med verksamheter inom skogsindustrin genererat stora värden under lång tid. Även i Gävleborg är skogsindustrin omfattande men det är framförallt inom stål- och metallindustrin som förädlingsvärdet främst skapas trots en lägre andel sysselsatta inom stål- och metallindustrin. Utöver Norrbotten och Gävleborg var det Värmland, Västernorrland och Dalarna som hade högst andel sysselsatta inom basindustrin under 2022.

Figur 18. Basindustrins andel av den totala sysselsättningen år 2022

Figur 19. Basindustrins förädlingsvärde som andel av bruttoregionprodukten (BRP) år 2022

Genom att jämföra skatteintäkterna från basindustrins sysselsatta med respektive regions totala skatteintäkter i form av kommunal- och landstingsskatt, ges en indikation på i vilken utsträckning basindustrin finansierar välfärden runtom i landet. I Norrbotten och Gävleborg stod basindustrins sysselsatta för närmare tolv procent av regionens totala intäkter från kommunal- och landstingsskatt under 2022. För Värmland uppgick motsvarande andel till tio procent (se Tabell 5).

För att få en uppfattning om vad detta motsvarar i form av exempelvis tjänster inom offentlig sektor, har vi även satt skatteintäkterna i relation till respektive regions kostnader för offentliganställda. I Västra Götaland motsvarade skatteintäkterna från basindustrins sysselsatta mer än 5 700 tjänster inom offentlig sektor och i Norrbotten uppgick siffran till 4 200 (se Tabell 5). Utöver de jobb som basindustrin direkt och indirekt skapar, skulle skatteintäkterna från arbetsinkomst alltså potentiellt kunna bidra till mer än 4 000 ytterligare arbetstillfällen inom offentlig sektor i Norrbotten. Om alla skatteintäkter skulle användas till att finansiera offentliganställda, skulle basindustrin under 2022 ha bidragit till 15,1 procent av Norrbottens alla sysselsatta. Eftersom skatteintäkterna inte enbart används till att anställa personal inom den offentliga sektorn så bör det sanna värdet ligga någonstans mellan 11,8 och 15,1 procent.

För riket som helhet stod basindustrins sysselsatta för drygt fyra procent av de totala skatteintäkterna från arbetsinkomst under 2022. Skatteintäkterna motsvarade nästan 55 000 tjänster inom offentlig sektor. Utöver

de 200 000 direkt och indirekt sysselsatta skulle alltså ytterligare 55 000 personer kunna sysselsättas av de skatteintäkter som basindustrin genererade.

Förutom de lokala skatteintäkter som basindustrins sysselsättning inbringar, bidrar företagen även direkt till statskassan i form av bland annat bolagsskatter och sektorspecifika avgifter. Enligt uppgifter från FEK betalades närmare 30 miljarder kronor in från basindustrins branscher under både 2022 och 2023 som skatt på årets resultat¹¹.

Tabell 5. Basindustrins direkt och indirekt sysselsatta bidrog under 2022 till...

Region	Andel av regionens totala förädlingsvärde	Andel av alla sysselsatta	Direkt och indirekt sysselsatta i basindustrin	Andel av total kommunal- och landstingsskatt	Motsvarande antal offentligt sysselsatta
Norrbottn	21,1%	11,8%	14 821	11,8%	4234
Gävleborg	14,4%	11,6%	15 864	12,1%	4559
Värmland	14,4%	10,1%	13 898	10,3%	3694
Västernorrland	13,7%	8,1%	9568	7,7%	2614
Dalarna	12,1%	8,2%	11 452	8,7%	3266
Kalmar	11,5%	8,3%	9839	8,3%	2616
Västerbotten	8,7%	5,0%	7086	5,5%	2078
Örebro	7,1%	5,1%	7666	5,3%	2073
Jönköping	6,6%	8,2%	15 473	7,7%	3686
Västmanland	6,2%	4,3%	5785	4,2%	1519
Kronoberg	6,1%	7,2%	7233	7,8%	1970
Jämtland	4,3%	3,4%	2239	3,6%	605
Halland	4,2%	3,7%	6431	3,5%	1564
Gotland	4,0%	2,3%	697	2,7%	188
Blekinge	3,9%	2,0%	1507	2,0%	427
Östergötland	3,8%	4,2%	9813	3,8%	2296
Södermanlands	3,6%	4,2%	5925	4,2%	1543
Västra Götaland	2,7%	2,6%	23 028	2,4%	5731
Skåne	2,3%	2,4%	16 325	2,5%	4249
Uppsala	1,8%	1,8%	3634	2,0%	1091
Stockholm	0,8%	0,9%	11 601	1,3%	4572
Riket	4,3% ¹²	3,8%	199 987	3,9%	54 575

¹¹ Se Resultaträkningsposter enligt Företagens ekonomi (FEK).

¹² För riket som helhet utgjorde basindustrins förädlingsvärde 4,9 procent av hela ekonomins samlade förädlingsvärde under 2022 (se Figur 11) medan förädlingsvärdet som andel av samtliga läns BRP uppgick till 4,3 procent. En anledning till att andelarna skiljer sig åt är att BRP, till skillnad från förädlingsvärdet, även inkluderar nettot av produktskatter och produktsubventioner

Appendix

Statistikkällor

Beräkningarna i denna rapport är gjorda med statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Eurostat, samt Industriarbetsgivarnas interna lönestatistik. En del av statistiken är specialbeställd från SCB.

Basindustrins branscher

Basindustrin är definierad till att omfatta följande branscher utifrån svensk näringsgrensindelning (SNI):

B05-09 Gruvindustrin är i denna rapport definierad som huvudgruppen B05-09, det vill säga branschen Utvinning av mineral. Utifrån SCB:s definition omfattar branschen de verksamheter som utvinner naturfyndigheter av mineraler som förekommer i fast form, flytande form eller gasform. Utvinning kan ske med olika metoder, exempelvis gruv- eller markbrytning, ur källa, samt brytning på havs- eller sjöbotten. Branschen omfattar även verksamhet som syftar till att bereda det obearbetade materialet för försäljning, till exempel krossning, malning, tvättning, torkning, sortering, koncentrerings av malmer, kondensering av naturgas och agglomerering av fasta bränslen.

C16 Trävaruindustrin omfattar tillverkning av trävaror såsom sågat virke, kryssfäner, faner, träförpackningar, golvplattor, takstolar och monteringsfärdiga hus. Produktionsprocessen omfattar sågning, hyvling, profilering, laminering och montering av trävaror med början från trädet som sågas till stock eller sågat virke som i sin tur kan sågas ytterligare eller formas med hjälp av svarvar eller andra verktyg. Det sågade virket eller annat bearbetat trä kan därefter hyvlas eller slipas och sättas ihop till färdiga varor såsom träförpackningar.

C17 Massa- och pappersindustrin omfattar tillverkning av massa, papper och pappersvaror. Vid tillverkning av pappersmassa separeras cellulosafibrerna från annan substans i ved, eller upplösning av och borttagning av bläck i returpapper och små mängder reagens blandas i för att förstärka bindningen av fibrerna. Vid tillverkning av papper matas pappersmassa ut på en finmaskig metalltrådsduk i rörelse så att ett kontinuerligt ark formas.

C23 Jord- och stenvaruindustrin omfattar tillverkningsaktiviteter som alla rör ett enda ämne av mineraliskt ursprung. Huvudgruppen omfattar tillverkning av glas och glasvaror, keramik, kakelplattor och tegelprodukter, samt cement och gips från råvara till färdig produkt. Tillverkningen av sten för byggnads- och prydnadsändamål och andra mineralprodukter ingår också i denna huvudgrupp.

C24 Stål- och metallindustrin omfattar de företag vars verksamhet bedriver smältning eller raffinering av järn och andra metaller från malm, tackjärn eller skrot. Industrin omfattar även de företag som tillverkar metallegeringar och superlegeringar genom att tillföra kemiska ämnen till rena metaller. Produkten av smältning och raffinering, vanligen i form av göt, används för valsning, dragning och strängpressning för att framställa plattor, plåt, band, stång, tråd, rör och ihåliga profiler. I smält form används metallerna även för att framställa gjutgods och andra basmetallvaror.

Input/Output-statistiken

I/O-statistiken bygger på de årliga input/output-tabellerna som Nationalräkenskaperna på SCB producerar och publicerar. Till skillnad från traditionella statistikkällor anger I/O-statistiken hur många som sysselsätts och hur stora förädlingsvärden som skapas genom hela förädlingskedjan till följd av slutlig efterfrågan på produkter från ekonomins olika branscher. De direkt sysselsatta är de som sysselsätts i det sista steget av förädlingskedjan med den slutliga produktionen medan de indirekt sysselsatta jobbar uppströms i förädlingskedjan. De indirekt sysselsatta är alltså underleverantörer till den verksamhet som tillverkar

slutprodukterna. Utifrån denna statistik är det möjligt att beräkna multiplikatorer för exempelvis sysselsättningen genom att ställa en viss branschs totala sysselsättning i relation till branschens direkta sysselsättning. De personer som sysselsätts nedströms i värdekedjan ingår däremot inte i det som definieras som total sysselsättning enligt I/O-statistiken.

Exportstatistiken

Den handelsdata som redovisas i Figur 13 och 14 avser Standard för svensk produktindelning efter näringsgren (SPIN). Detta är en statistisk standard för klassificering av produkter, både varor och tjänster, efter ursprung i produktionen. I SPIN länkas produkter till aktiviteter enligt näringsgrensindelningen SNI. De inkluderade SPIN-koderna är: B07 Metallmalmer, B08 Andra produkter från utvinning av mineral, C16 Trä och varor av trä och kork (utom möbler), C17 Papper och pappersvaror, C23 Andra icke-metalliska mineraliska produkter, samt C24 Metaller.

Regionala beräkningar

För att fördela basindustrins totala sysselsättning och totala förädlingsvärde till landets olika län, används både offentliga och specialbeställda uppgifter på lokal verksamhetsnivå från totalundersökningen Företagens Ekonomi (FEK), tillsammans med uppgifter från Regionalräkenskaperna samt I/O-statistiken. För de län där uppgifter över antalet anställda inte finns att tillgå på grund av sekretessproblem används istället Industriarbetsgivarnas interna statistik inom anslutna medlemsföretag. Detta kan medföra en underskattning av basindustrins sysselsättning i vissa län eftersom enbart medlemsföretag ingår. Basindustrins totala skattebidrag beräknas sedan med hjälp av Industriarbetsgivarnas interna lönestatistik samt totala kommunala skattesatser. För att beräkna kommunernas och regionernas totala lönekostnader används det genomsnittliga personalomkostnadstillägget för 2022 på 39,25 procent för kommuner och 45,22 procent för regioner.

Tabeller

Tabell A1. Basindustrins sysselsättning år 2022, antal personer, källa: SCB

Bransch SNI	Direkt	Indirekt	Totalt	Enligt NR	Multiplikator (Totalt/Direkt)
B05-09 Gruvindustrin	5 459	7 298	12 757	10 700	2,3
C16 Trävaruindustrin	14 445	34 613	49 068	34 300	3,4
C17 Massa- och pappersindustrin	20 806	57 358	78 165	27 800	3,8
C23 Jord- och stenvaruindustrin	5 978	5 855	11 833	19 000	2,0
C24 Stål- och metallindustrin	18 971	29 193	48 164	27 300	2,5
Basindustrin sammantaget	65 659	134 317	199 987	119 100	3,0

Tabell A2. Basindustrins förädlingsvärde år 2022, löpande priser, miljarder SEK, källa: SCB

Bransch SNI	Direkt	Indirekt	Totalt	Enligt NR	Multiplikator (Totalt/Direkt)
B05-09 Gruvindustrin	21,6	9,0	30,6	42,4	1,4
C16 Trävaruindustrin	17,7	27,1	44,8	42,0	2,5
C17 Massa- och pappersindustrin	46,5	52,2	98,7	62,1	2,1
C23 Jord- och stenvaruindustrin	5,5	6,3	11,8	17,4	2,1
C24 Stål- och metallindustrin	29,1	38,9	68,0	41,9	2,3
Basindustrin sammantaget	120,4	133,5	253,9	205,8	2,1

Tabell A3. Basindustrins totala sysselsättning som andel av industrins och hela ekonomins totala sysselsättning år 2022, procent, källa: SCB

Bransch SNI	Andel av industrin	Andel av hela ekonomin
B05-09 Gruvindustrin	1,6	0,2
C16 Trävaruindustrin	6,0	0,9
C17 Massa- och pappersindustrin	9,5	1,4
C23 Jord- och stenvaruindustrin	1,4	0,2
C24 Stål- och metallindustrin	5,9	0,9
Basindustrin sammantaget	24,4	3,7

Tabell A4. Basindustrins totala förädlingsvärde som andel av industrins och hela ekonomins totala förädlingsvärde år 2022, löpande priser, procent, källa: SCB

Bransch SNI	Andel av industrin	Andel av hela ekonomin
B05-09 Gruvindustrin	2,9	0,6
C16 Trävaruindustrin	4,2	0,9
C17 Massa- och pappersindustrin	9,3	1,9
C23 Jord- och stenvaruindustrin	1,1	0,2
C24 Stål- och metallindustrin	6,4	1,3
Basindustrin sammantaget	23,9	4,9

Basindustrins betydelse för välståndet är framtagen av Industriarbetsgivarna, författad av Kerstin Hallsten, chefekonom och Brenden Grath, ekonom.

Industriarbetsgivarna är arbetsgivarorganisationen för stål-, metall-, gruv-, massa-, pappers-, sågverks-, byggnadsämnes- och buteljglasindustri samt svetsmekanisk industri. Industriarbetsgivarna företräder drygt 1 000 medlemsföretag med cirka 90 000 anställda.